

گفت و گو با

حجة الاسلام والمسلمین

غلامرضا مصباحی مقدم*

📖 : جناب عالی تا چه اندازه با مجله حوزه آشنایی و شناخت دارید و فکر می کنید مجله ای که از درون حوزه برای مخاطبان مختلف درون حوزوی و حتی برون حوزوی منتشر می شود، به چه باید‌ها و نبایدهایی می بایست ملتزم باشد؟

● بنده از سال‌های قبل، این نشریه را مطالعه می کردم. آن چه را که می خواهم عرض کنم طبعاً بایسته‌ها و نبایسته‌ها در مورد چنین مجله‌ای است. این مجله، چون عمده‌تأ برای خود طلاب نوشته می شود، البته برای دیگران هم مفید است، ولی علی القاعده، بیشترین مخاطبان آن فضلا و طلاب حوزه‌های علمیه هستند. بر این مبنی، معتقدم که رسالت یک طلبه یا عالم دینی، دفاع از دین است. طبعاً دفاع از دین در هر دوره اقتضائاتی دارد. در این دوره، دفاع از دین، نیازمند شناخت افکار، عقاید و آرای است که یا در جهان به طور عام منتشر می شود یا در حوزه معارف اسلامی، اجتماعی و دینی در جامعه ما مطرح می شود.

---

* رئیس دانشکده الهیات، معارف اسلامی و ارشاد، نماینده مجلس شورای اسلامی.

معمولاً آن چه که صاحب نظران در جامعه بازتاب می دهند، هم برگرفته از افکار دیگران است که افکارشان در گذشته، یا در حال حاضر، در جهان مطرح شده است. بر این اساس، معتقدم یک مجله ای که رسالت اطلاع رسانی به علما و فضیله های حوزه های علمیه را دارد، باید این دیدگاه ها و افکار را منتشر کند هم خود افکار و آرا را با دلایل و مستندشان منتشر کند، هم اگر نقد و نظری نسبت به آن افکار و آرا وجود دارد، آن نقد و نظر را هم منتقل کند. البته از فضلا و علمای مخاطب بطلبد که آنها هم در این مورد نظرات خودشان را برای مجله ارسال کنند، تا مجله بتواند از نظرات آنها هم استفاده کند. شاید بگویم این مهم ترین رسالت یک مجله با این خصوصیات است که در حوزه معارف دینی قصد تقویت و تبلیغ اهل نظر و اهل عمل را دارد.

سوال: چه گزاره ها، مقوله و موضوعهائی، به نظر حضرت عالی

خوب است که محور کار قرار بگیرد و درباره آنها پژوهش شود؟

● طبعاً حوزه مسائل بسیار گسترده است. از مباحث مربوط به متافیزیک و فلسفه متافیزیک و در مقابلش فلسفه فیزیک گرفته تا مباحث زیربنایی فکر و اندیشه. آرای ارباب عقاید و بنیان گذاران مکاتب و فلسفه ها و مذاهب باید مطرح شود. بابی باید باز شود برای آشنایی با سایر ادیان، چه ادیان الهی و ابراهیمی، چه ادیان دست ساخته بشر. درباره ادیان، می باید گفتار و مطالبی در حوزه معارف اسلامی منتشر شود، تا علمای ما با آن مذاهب و ادیان به خوبی آشنا و از آنها، مطلع شوند. همچنین اگر احیاناً نقد و نظر دارند، بتوانند آن نقد و نظر را به خوبی و روشنی، ارائه دهند.

علاوه بر این، عالمان دین در حوزه علوم اجتماعی، مثل اقتصاد و جامعه شناسی

و علوم سیاسی و حقوق، باید مطالب را به روز بدانند و از آن چه که در سطح جامعه بشری مطرح است، درک خوبی داشته باشند. قوی ترین استدلالهای آنها را دریافته باشند و اگر نظری دارند، علی المبتا آن را در جامعه علمی بازتاب دهند.

🔗 : به نظر حضرت عالی، بُعد اطلاع رسانی مهم تر است، یا

تغذیه اطلاعاتی؟

● در مجله ای که به طور عمده، علما، فضلا و طلاب را از نظر نیازهای فکری و اطلاع رسانی تغذیه می کند، شاید مسأله اطلاع رسانی مهم تر باشد، تا مسأله نقد و نظر. بسیاری از علما و فضلا، از نظر علمی توانایی ارائه نظرات کاربردی را دارند؛ اما ممکن است به دلیل ناآشنایی با زبانهای مختلف دنیا، از آن چه که در باب معارف بشری در دنیا وجود دارد و در روزنامه ها، مجله ها و کتابها بازتاب یافته و یا می یابد، آگاهی و اطلاع کافی پیدا نکنند. از این حیث معتقدم که بُعد اطلاع رسانی، علی القاعده، باید اهمیت بیش تری داشته باشد.

🔗 : چه نکته هایی وجود دارد که می بایست در مدیریت و انتشار

مجله و به منظور رفع کاستیها و در راستای قوت و کارآمدی مجله

مورد اهتمام باشد؟ آیا راهکارهایی در این زمینه می توان ارائه کرد؟

● من می توانم به صورت قاطع و مؤکد پرهیز دهم که مبادا در استفاده از منابع و آثار، به منابع دست دوم و ترجمه ها اکتفا بشود؛ چرا که متأسفانه ضعف در انتقال مفاهیم در این زمینه، کم نیست. مترجم، گاه با حوزه ای که به ترجمه مشغول است، آشنایی کافی ندارد. از این جهت، در درک مفاهیم عاجز بوده و نمی تواند آن را درست ترجمه و انتقال دهد.